

Het bos als bedrijf

Unternehmerisches Handeln in der Wald- und Holzwirtschaft - Betriebswirtschaftliche Grundlagen und Managementprozesse
Geschreven door F. Schmithüsen, B. Kaiser, A. Schmidhauser, S. Mellinghoff en A.W. Kammerhofer. Uitgegeven door Deutscher Betriebswirte-Verlag GmbH, Gernsbach, 2003; ISBN 3-88640-099-9; eerste druk. € 49,-

Voor boeken over het thema bedrijfseconomie in het bos- en natuurbeheer zijn we vooral aangewezen op de buitenlandse, en dan vooral Duitstalige, vakliteratuur. Decennialang was het boek *Forstliche Betriebswirtschaftslehre* van Speidel een belangrijk basisboek, maar sinds kort zijn er een aantal nieuwe (basis)boeken op de markt. Een hiervan is het boek *Unternehmerisches Handeln in der Wald- und Holzwirtschaft*. In dit meer dan 550 pagina's tellende boek wordt een aantal centrale thema's uit de (bos)bedrijfseconomie gepresenteerd: markten en marketing, management, accounting, investeringen, logistiek en productie, strategische planning en controlling.

Hoewel in het Duits geschreven, hebben de schrijvers er expliciet voor gekozen de verschillende thema's niet toe te spitsen op een specifiek land. En hoewel het boek ook in eerste instantie gericht is op bosbedrijven, is de aanpak die de schrijvers hanteren voor de meeste Nederlandse bos- en natuurbeheerders interessant: centraal staat de beheerder als

ondernemer. Dat wil zeggen iemand met initiatief, oog voor innovaties en een bereidheid tot verandering. Een dergelijke insteek is ook voor de meeste Nederlandse terreinbeheerders interessant. Als lezer van het boek moet je dan wel door de wat eenzijdige focus op hout heen lezen. De schrijvers besteden helaas vrijwel geen aandacht aan multifunctioneel bosbeheer. Hierdoor schetst het boek een niet helemaal compleet beeld van en voor het merendeel van de (West-)Europese bosbedrijven, laat staan voor het Nederlandse terreinbeheer. Mijn inziens een gemiste kans.

Dat wil echter niet zeggen dat het boek niet interessant is. De meeste thema's zijn zo algemeen uitgewerkt dat zij voor elk bedrijf of organisatie gelden. De uitwerking is echter wel zeer theoretisch en (internationale) praktijkvoorbeelden ontbreken helaas. Daarmee is het boek dan ook vooral interessant voor diegenen die geïnteresseerd zijn in de (theoretische) basisprincipes van het bedrijfseconomisch handelen. Zij vinden in het boek een aantal thema's die tot nu toe weinig zijn beschreven in relatie tot het bos- en natuurbeheer en die meer inzicht geven in het functioneren van bedrijven en organisaties.

Marjanke Hoogstra, leerstoelgroep Bos- en natuurbeleid (Wageningen Universiteit)

Inheemse bomen op een rij

'Inheemse bomen en struiken in Nederland en Vlaanderen'
Onder redactie van Bert Maes
Uitgeverij Boom - Amsterdam;
www.uitgeverijboom.nl; ISBN 90-8506-176-8
376 pagina's, gebonden, 19 x 24 cm
Prijs : € 34,50

Nauwelijks een jaar na verschijning is het boek 'Inheemse bomen en struiken in Nederland en Vlaanderen' al aan een herdruk toe. Dat verbaast me niet. Het zegt iets over beleidmakers en beheerders en de tijd waarin we leven: de belangstelling voor oorspronkelijk inheemse soorten neemt toe net zoals de toepassing ervan in nieuwe beplantingen. Maar het zegt vooral ook iets over de kwaliteit van het boek:

een uitgebreid naslagwerk, met informatie over geschiedenis en archeologie, over verspreiding van soorten, hoe oorspronkelijk inheemse soorten te herkennen, over hun migratiegeschiedenis en de invloed van de mens op hun ontwikkeling. Meer dan veertig soorten passeren de revue. Dat alles voorzien van verspreidingskaarten, prachtige foto's en mooie tekeningen. Een aanrader dus.

Op een aantal plekken erger ik me aan de toonzetting. Dat begint al op de achterflap: "Het Nederlandse en Vlaamse landschap wordt in toenemende mate gedomineerd door Amerikaanse eiken, fijnsparren uit Scandinavië en grove dennen die ook al niet uit deze streken komen." Hoe komen de schrijvers hierbij? Ik zie - in Nederland althans - nergens op grote schaal meer exoten aangeplant worden; ik zie juist een tegenovergestelde tendens. Jammer om op die manier dit mooie boek te beginnen. In de beginhoofdstukken schrijft men in stelligheden, bijvoorbeeld dat oorspronkelijk inheemse soorten beter zijn aangepast aan de Nederlandse omstandigheden. Ik weet dat hierover nog steeds discussie gaande is, ik had liever een weergave van die discussie gezien. Voor beheerders leveren de paragrafen over beheer weinig nieuws; bijna altijd komt beheer neer op het vrijstellen van de soort, nogal wiesdes. Maar voor de rest een heel interessant, leerzaam en mooi boek!

Bea Claessens